

Samráðsgátt stjórnvalda,
fjármála- og efnahagsráðuneyti
Mál nr. 181/2022

Reykjavík, 14. október 2022

Umsögn um drög að frumvarpi um breytingar á lögum um sértryggð skuldabréf

Samtök fjármálafyrirtækja (SFF) hafa tekið til skoðunar drög að frumvarpi um breytingar á lögum um sértryggð skuldabréf sem birt hafa verið í samráðsgátt stjórnvalda og ætlað er að innleiða efni tveggja Evrópugerða um sértryggð skuldabréf.

SFF hafa átt gott samstarf við ráðuneytið í starfshópi sem vann að gerð frumvarpsins og fagna því að frumvarp þetta er fram komið. Eftir skoðun frumvarpsins á vettvangi samtakanna þykir rétt að benda eftirfarandi atriði:

1. Tryggingasafn vegna innviðaverkefna

Í frumvarpinu er einungis gert ráð fyrir að tryggingasafn skuli uppfylla skilyrði (a) liðar 6. gr. tilskipunar (ESB) 2019/2162. SFF leggja til að (b) og (c) liðir 1. mgr. 6. gr. verði einnig innleiddir í íslensk lög.

Eins og nú háttar til á fjármálamarkaði myndu allar sértryggðar útgáfur íslenskra fjármálafyrirtækja falla undir (a) lið, og fæli lagabreytingin ekki í sér neina efnislega breytingu á núverandi fyrirkomulagi. Væru (b) og (c) liðir einnig innleiddir í íslensk lög þá myndi það auka möguleika íslenskra fjármálafyrirtækja á að fjármagna verkefni sem þau koma lítið að í dag. Hér ber helst að nefna opinber verkefni sem ekki njóta sérstakrar ábyrgðar ríkis eða sveitarfélaga. Hér gæti verið um að ræða innviðaverkefni í samgöngum, veitum, menntakerfi og heilbrigðiskerfi svo eitthvað sé nefnt. Ef möguleikinn væri til staðar að fjármagna framangreind verkefni með sértryggðum skuldabréfum þá myndi það bæði einfalda fjármögnun og lækka fjármagnaskostnað slíkra verkefna.

Útgáfa sértryggðra skuldabréfa með veði í innviðum hefur rutt sér til rúms í Evrópu á undanförunum árum, má þar nefna nýlega [sértryggða skuldabréfaútgáfu BayernLB](#) til fjármögnunar á grænum samgönguinnviðum í Þýskalandi og Sviss.

Verkefni sem falla undir (b) og (c) lið 6. gr. myndu ekki á neinn hátt breyta núverandi útgáfu sértryggðra skuldabréfa með veði í íbúðarhúsnæði, slík verkefni yrðu ávallt aðgreind frá öðrum tryggingasöfnum.

Í þessu sambandi er mikilvægt að hafa í huga að opna á heimild þá sem 3. undirgrein 3. málsgreinar 6. gr. tilskipunarinnar veitir, til þess að staðreyna eignarhald eigna í tryggingasafni með öðrum hætti en með skrásetningu í opinberum skrá. Í dæmaskyni má nefna að að brýr og vegir á Íslandi eru almennt ekki með fasteignamatssnúmer né er þeirra getið í opinberum skrá. Einnig er óhjákvæmilegt að benda á, að hugsanlegt er að þær eignir sem verða undirliggjandi, verði heimildin til að nýta aðrar eignir en húsnæðislán sem grundvöll útgáfu nýtt, hafi ekki slíka opinbera skrásetningu. Dæmi um slíkt væri leigusamningur og leigugreiðslur íslenska ríkisins fyrir leigu á innviðum.

2. Heimild fyrir lánastofnun til að hafa í tryggingasafni sértryggðs skuldabréfs eignir annarrar lánastofnunar sem tilheyrir sömu samstæðu

Í 8. gr. tilskipunarinnar er heimild fyrir lánastofnun til að hafa í tryggingasafni sértryggðs skuldabréfs eignir annarrar lánastofnunar sem tilheyrir sömu samstæðu. Megin ástæða þessarar heimildar er sú, að margir evrópskir bankar eiga sérstök dótturfélög/lánastofnanir sem stunda eingöngu fasteignalánastarfsemi eða aðra sérhæfða lánastarfsemi, sem að hluta til eða öllu leyti eru fjármögnuð í gegnum efnahagsreikning móðurfélagsins/systurfélags. SFF höfðu á fyrri stigum gert ráðuneytinu grein fyrir því að samtökin teldu ekki þörf á að innleiða þetta ákvæði. En að betur athuguðu máli telja samtökin nú óheppilegt að lög girði fyrir að lánaeignir dótturfélags séu nýttar sem trygging fyrir lánveitingum móðurfélagsins, sem aftur nýtir lánaeignirnar sem grundvöll sértryggðra skuldabréfa í því skyni að afla markaðsfjármögnunar og ná fram stærðarhagkvæmni í útgáfu. Það er mat samtakanna að ef 8. gr. tilskipunarinnar verður ekki innleidd í löginn tálmi það íslensum bönkum að fylgja því fordæmi sem í þessu felst.

3. Sameiginleg fjármögnun

Í 2. og 3. mgr. 9. gr. tilskipunarinnar er ákvæði sem heimilar að eignir sem framseldar hafa verið til útgefanda sem fjárhagsleg tryggingaráðstöfun séu nýttar í tryggingasafni sértryggðs skuldabréfs. SFF höfðu á fyrri stigum gert ráðuneytinu grein fyrir því að samtökin teldu ekki þörf á að innleiða þessi ákvæði. En að betur athuguðu vilja samtökin vekja athygli á því að tryggingataka af þessum toga, þar sem eign er beinlínis færð lánveitanda til tryggingar (e. title transfer), færist í aukana á Íslandi og að það fyrirkomulag sem hér er lýst kann að verða mikilvægur liður í hönnun á fjármögnunarfyrirkomulag innviða á komandi misserum. Því leggja SFF til að þessi aðferðafræði sem lögð er upp í 2. og 3. mgr. 9. gr. verði innleidd í lög hér á landi þannig að hún verði tækt lausnamengi fyrir íslenska banka þegar að þessu kemur.

4. Reiknireglur tryggingaþekju

Í 2., 6. og 7. mgr. 15. tilskipunarinnar eru ákvæði sem heimila lánastofnunum að nýta aðrar reiknireglur en að miða við höfuðstól eigna og skulda til að ákvarða þekju. SFF telja mikilvægt að þessi heimild verði innleidd hér á landi í tengslum við innleiðingu á (b) og (c) liðum 1. mgr. 6. gr. tilskipunarinnar, sbr. lið 1 hér að framan. Þá er einnig lagt til að innleidd verði heimild 8. mgr. 15. gr. tilskipunarinnar til að nýta mismunandi aðferðafræði til að meta virði eigna og skuldbindinga á grundvelli annarra reiknireglna. Það kann að vera fyllilega réttmætt að verðmeta eignir skv. (b) og (c) liðum 1. mgr. 6. gr. tilskipunarinnar með öðrum hætti en eignir skv. (a) lið 6. gr. tilskipunarinnar.

Virðingarfyllst,

F.h. Samtaka fjármálafyrirtækja,

Jóna Björk Guðnadóttir, yfirlögfræðingur